

הגזקהל חקדיים טובים לעבוד ישראל

מה שראינו עכשיו

- ברכות השחר יושבות בדיוק על קו התפר בין הבית החוצה, ומחברות לפעולות יומיומיות פשוטות, תודעה של הודאה, שליחות וחיבור לה'...
- ברכת שעשה לי כל צרכי, רוממה אותנו למבט שכל מה שיש לנו אצלנו. יש לנו כל צרכנו. ולמעלה מזה, גם על החסרונות אנו מודים כצורך שמקדם אותנו, "בורא נפשות רבות וחסרונן", ואנו לומדים להיות שמים בחלקנו – בחלקיותנו, שמדייקת אותנו בשליחות האישית של כל אחד מאיתנו.
- ברכת אוזר ישראל בגבורה מדייקת את גבורתנו הישראלית, שהיא גבורה עדינה ופנימית של האדם מול עצמו. וברכת עוטר מדייקת את סגולתנו החירותית.
- ברכת שלא עשני גוי מפנה לנו את הקשב אל הייעוד שקבלנו אל הר סיני, היות כעם עם נשמה אחת כללית שצריכה להתגלות בעולם. וושלא עשני עבד – היותנו בני חורין, בוחרים כל יום מחדש את חיינו מבלי תלות במצב קיים. ושלא עשני עשה – דיוק ייעוד אישי מכוון ואמיתי.
- ברכת המעביר מחברת לנו בין העין לעפעפיים, ובין הגוף לנשמה, ומזכירה לנו ביהי רצון בשביל מה בדיוק קמנו.

אין לענות אמן אחר המעביר שינה מעיני עד שיחתום הגומל חסדים טובים לעמו ישראל שהכל
ברכה אחת היא - שולחן ערוך

ויהי רצון מלפניך ה', אלקי ואלהי אבותי,
שתרגיליני בתורתך, ותדביקני במצותיך, ואל תביאני לידי חטא, ולא
לידי עון, ולא לידי ניסיון, ולא לידי בזיון, ותרחיקני מיצר הרע, ותד-
ביקני ביצר הטוב, וכוף את יצרי להשתעבד לך, ותנני היום ובכל יום
לחן ולחסד ולרחמים בעיניך ובעיני כל רואי, וגמלני חסדים טובים.
ברוך אתה ה', גומל חסדים טובים לעמו ישראל

וכי יש חסדים שאינם טובים?

אך הנה לפעמים הקדוש ברוך הוא שולח גלות או יסורים חלילה על האדם כדי להטיבו אח"כ שבעתים כהנה. אך החסדים האלה אינם נגלים לפני העולם כי המדוכא הזה צועק מכאב לבו ורק הש"י לבדו היודע כי רבים רחמיו וחסדיו להשפיע ולכך אנו מבקשים שיגמלנו חסדים טובים משני עבריהם בנגלה ובנסתר שנוכל לקבלם. וזהו שיהי' טובים לעיני עמו בנ"י. וז"ש הפכת מספדי למחול לי וכו' למען יזמרך כבוד ולא ידום כי לפעמים כשיעניש הש"י חלילה אף הוא לטובת האדם אך צריך לידום ולקבלו באהבה כמ"ש וידום אהרן. אבל אם הש"י מטיב לעמו אז יזמרך כבוד ולא נצטרך לידום אך לעולם אודך.

וְהָיָה פֶּרַח מִטָּה אֶהְרֹן לְבֵית לְוִי
וַיֵּצֵא פֶּרַח וַיֵּצֵן צִיץ

וַיִּגְמַל שְׂקָדִים

מ"ש גומל חסדים טובים, לפי פשוטו מובן שהוא לשון גומל, אך
מה שנראה מספר הכונות דתיבת גומל הנז' הוא ענין הוצאה וגילוי
כענין ויגמול שקדים, פירוש מוציא ממציא ומגדל ומתקן את האורות
הנקראים חסדים טובים ומגלה אותם להשפיע חסדים טובים...

וְתִגְמְלֵנוּ חֲסֵדִים טוֹבִים.

עֲנִין גְּמִילוֹת הַחֲסֵדִים בָּא לְהוֹרוֹת, שְׁאֲנוּ מְצַפִּים לְחֲסֵדִים, שְׂיֵשׁ בָּהֶם שֶׁרֵשׁ בְּמַעֲשֵׂינוּ, וְהִיא בְּרָכָה יְסוּדִית, שְׁאֵף-עַל-פִּי שֶׁהֵנּוּ זְקוּקִים לְמִדַּת הַחֶסֶד, שְׂבָה עוֹלָם יִבְנֶה, אֲבָל חֲפָצִים אֲנַחְנוּ שְׂמַעֲשֵׂינוּ יְהִיו הַגּוֹרְמִים גַּם-כֵּן לְמִדַּת הַחֶסֶד שֶׁתּוֹפִיעַ עָלֵינוּ. וְזֶהוּ הַתֵּאָר שֶׁל גְּמוּל הַמְּחַבֵּר עִם הַחֲסֵדִים. וּבְאַמֶּת אֲזוּ כַּאֲשֶׁר הַחֲסֵדִים הֵם קְשׁוּרִים עִם הַתְּגִמוּל, אֵף-עַל-פִּי שֶׁהֵם חֲסֵדִים, וְהֵם עוֹבְרִים הַרְבֵּה אֶת הַמִּדָּה הַמְּצַמֶּמֶת שֶׁל הַדֵּין, בְּכָל זֹאת הֵם בְּכֹלל הַהִתְאַמָּה שֶׁל מִדַּת הַצֶּדֶק וְהָאֱמֶת הָעֲלִיוֹנָה, וְאֲזוּ הֵם טוֹבִים מוֹבִילִים לְתַכְלִית הַשְּׂלֵמוֹת הַנְּצַחִית הָרְצוּיָה, מַה שְׁאִין-כֵּן חֲסֵדִים שְׂאִינָם מִיְחָשִׁים כָּלֵל לְהַתְּגִמוּל, הֵם יְכוּלִים לְהִיּוֹת לְפַעֲמִים אִינָם טוֹבִים בְּתוֹלְדוֹת שֶׁהֵם מְבִיאִים וּבְסִדְרֵי הַחַיִּים הַבָּאִים עַל יָדָם, כִּי הַטּוֹבָה, הַשְּׂבִעַ וְהַשְּׂלוֹה, הַבָּאָה בְּקִשְׁרָה עִם הַהֲכָנָה לְשֵׁלֵמוֹת וְלִקְדוּשָׁה, הִיא הַטּוֹבָה הַשְּׂלֵמָה, שְׂרַאשִׁיתָהּ וְגַם אַחֲרִיתָהּ הִיא לְבְרָכָה. וְלְטוֹבָה שְׂלֵמָה כְּזֹאת יְכַסֶּף הָאָדָם אֲשֶׁר יִשְׂרָה נַפְשׁוֹ בּוּ.

תגמול + חסד

= טוב

ה' לי בעזרי

מסרת גבורים ביד חלשים כו'. הוא כמ"ש ה' לי בעוזרי ולא כתיב ה'
עוזר לי רק בעוזרי. פי' שהקב"ה מושיע ע"י האדם עצמו להיות נעזר
על ידי עצמו. וע"י שבנ"י יודעין היטב כי לא בכחם ועוצם ידם הוא.
לכן השי"ת עוזר להם בזה האופן שיהיו המה העושים.

אֲוֹדֶךָ כִּי עֲנִיתַנִּי
וַתֵּהִי לִי לִישׁוּעָה

בְּרוּךְ אַתָּה ה' הַגּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל.

הַחֲסָדִים, אֲשֶׁר עִם יִשְׂרָאֵל, הָעָם אֲשֶׁר בָּחַר בּוֹ ד' לְאוֹר עוֹלָם, מְקַבֵּל מֵאֵת ד', מְקַבֵּל הוּא אוֹתָם בְּצוּרָה שֶׁל תְּגִמּוּל בְּהִתְאַמָּה לְמַעֲשָׂיו וּלְדַרְכֵי לְבוֹ, כְּאִמּוֹר בְּתַפְלָתוֹ שֶׁל שְׁלֹמֹה, בְּבִנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לְגִבֵי אִישׁ יִשְׂרָאֵל: כְּאֲשֶׁר תִּדַע אֶת לְבָבוֹ. וְאַלֶּה הַחֲסָדִים הַטּוֹבִים יֵשׁ בָּהֶם הִתְאַמָּה, בִּיחּוּשִׁים הַפְּנִימִיִּים וְיִחּוּשִׁים הַחִיצוֹנִיִּים שֶׁלָּהֶם, כְּאֲשֶׁר הֵם הַחַיִּים הַשְּׁלֵמִים בְּכָל־מִתְאַיִמִּים לְתַכּוּנָה הַנִּפְשִׁית הַפְּנִימִית, הַבָּאָה בְּהַעֲבֹרֶת הַשְּׁנָה מִהָעֵינִים, וְלְתַכּוּנָה הַגּוֹפְנִית הַחִיצוֹנָה הַבָּאָה בְּהַעֲבֹרֶת הַתְּנוּמָה מִהָעֶפְעָפִים. וְכֵחַ הַחַיִּים הַמִּתְאַיִמִּים, הַמְּחַבְּרֵי אֶת הַיְסוּד הַפְּנִימִי וְאֶת הַיְסוּד הַחִיצוֹנִי שֶׁבְּעֶרְכֵי הַחַיִּים בְּחֻבְרָת, הוּא דָבָר הַמְיֻחָד לְיִשְׂרָאֵל, הַקְּשׁוּרִים בַּיְסוּד הָאֶחָדוֹת הָעֵלְיוֹנָה, שֶׁכָּל מַעֲשֵׂיהֶם, מַדּוּתֵיהֶם, תְּכּוּנוֹתֵיהֶם, וְשִׂאִיפֹת רוּחָם וְרִצּוֹן לְבָם כָּלוּ, מְכֻוָּנִים לְהִתְאַמָּה הַכֹּלְלִית הַזֹּאת, אֲשֶׁר רַק מִמְּנָה בְּאֶחָדָה יֵצֵא הַטּוֹב הַגָּמוּר לְהוֹפִיעַ בְּעוֹלָם.

מה שראינו היום

- הגומל חסדים טובים, שנראה את הטוב בחסד. כמו שאומרים שנה טובה ומתוקה.
  - למעלה מזה, גמול מלמד על חשיפת דבר שנמצא במהות. "וַיִּגְדֵּל הַיֶּלֶד וַיִּגְמַל וַיַּעַשׂ אֲבָרָהָם מְשֻׁתָּה גָדוֹל בְּיוֹם הַגְּמִל אֶת יֶצְחָק". אנו מבקשים חסד שהוא תוצר/ביטוי של לפחות חלק ממעשינו.
  - וזאת פסגת ברכות השחר: לבקש על חיבור הגוף והנפש, הפנים והחוץ, ההתחדשות והאמונה, ולבוא מתוך ההבנה שה' מתגלה דרכנו בעולם, ושאנחנו מבקשים להיות כלים לעשות את רצונו, ולבטא את העומק הכי גדול של הנשמה, בצדדים הכי גשמיים של המציאות, ולרומם את האדמה אל השמים = לצמוח ולהצמיח.
- שנזכה!

לחבר את החסד לאמו

הקב"ה מושיע ע"י האדם עצמו להיות נעזר על ידי עצמו

שפת אמת

חפצים אֲנַחְנוּ שְׂמַעְשִׁינוּ ? הֵיוּ הַגּוֹרְמִים גַּם-כֵּן לְמִדַּת הַחֶסֶד שְׂתוֹפִיעַ עָלֵינוּ

הרב קוק